

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Нели Георгиева Радева
Катедра „Публичноправни науки“ при ЮФ на УНСС, гр. София
Научна специалност: 3.6 Право /История на държавата и правото

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност *Трудово право и общественно осигуряване* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Илияна Събинова Георгиева
Тема на дисертационния труд: СПЕЦИАЛНА ЗАКРИЛА НА ТРУДА НА НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №3351/15.11. 2024г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантката Илияна Събинова Георгиева се е обучавала по докторска програма към катедра/факултет "Частноправни науки" при ЮФ на УНСС по научна специалност *Трудово право и общественно осигуряване*. Изпълнила е задълженията си по индивидуалния план и е отчислена с право на защита на дисертационен труд. Трудът е обсъден на катедрен съвет и насочен за публична защита пред научно жури, утвърдено със заповед на зам.-ректора по НИД на УНСС № 3351/15.11.2024 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 2022 -2024 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е посветен на изследването на специалната закрила на труда на непълнолетните. Той в обем от 167 страници. Състои се от увод, четири глави, заключение, включително използвана българска и чуждестранна литература и декларация за оригиналност. Направени са 151 бележки под линия.

Дисертантката си е поставила множество задачи, сред които да анализира в какво се изразява специалната закрила на труда на подрастващите, съгласно действащото българско законодателство. Във връзка с това е разгледана и коментирана нормативната уредба, посветена на темата, като е проучена и възможността за нейното усъвършенстване.

В увода са определени предмета, целта и задачите на изследването. Изследователската методология включва историческия, сравнително-правния, правно-догматичния, логическия, индуктивния и дедуктивния метод, както и методите на анализа и синтеза. Глава първа на дисертационния труд се състои от четири

параграфа. Направен е преглед на историческото развитие на разглеждания правен институт, международноправната уредба, релевантната правна уредба на ниво Европейски съюз и актуалната вътрешноправна уредба на специалната закрила на труда на непълнолетните.

Втората глава е озаглавена „Закрила на непълнолетните преди и при възникване на трудовото правоотношение“. Дисертантката разглежда установяването на минимална възраст за приемане на работа – 16-годишната обща минимална възраст по чл. 301, ал. 1 КТ и изключенията от нея. Проследена е забраната непълнолетни да извършват определени работи. Изяснено е коя работа е тежка, вредна и опасна. Акцентирано е още върху специалния ред за приемане на работа. Анализиран е и трудовият договор с непълнолетен, включително неговото сключване, съдържание (законово и договорно), вид и недействителност.

В глава третата е проследена закрилата на непълнолетните по време на трудовото правоотношение. Анализирана е проявата на закрилата в няколко аспекта: в областта на работното време, отпуските, осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд и допълнителните особени грижи, които работодателят следва да полага за тях. Подробно е анализирана забраната за полагане на извънреден труд за ненавършилите 18-годишна възраст работещи по трудово правоотношение лица. Аргументирана е и нуждата от предоставяне на закрила на непълнолетния работник или служител и при прекратяване на трудовото правоотношение.

В четвърта глава „Отговорност за нарушаване на трудовото законодателство относно непълнолетните“ дисертантката се насочва към изясняването на двата вида юридическа отговорност за нарушаване на трудовото законодателство относно непълнолетните лица – административнонаказателна отговорност по Кодекса на труда и наказателна отговорност за извършване на престъпление по чл. 192а Наказателен кодекс, изразяващо се в престъпно приемане на работа на ненавършило 18-годишна възраст лице. Анализирани са съответните санкционни правни разпоредби и е проучено тяхното реално приложение в административната и съдебната практика у нас.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Като цяло дисертантката е изпълнила поставените цел и задачи, с което демонстрира способностите си за самостоятелно научно изследване.

Изследването е задълбочено и приносно както за теория на трудовото право и общественото осигуряване, така и за развитието на съдебната практика и законодателството. Поставената от авторката теза е добре формулирана и аргументирана, като за тази цел са използвани широк кръг от научни методи. Предложенията *de lege ferenda* са направени въз основа на възприетите от автора тези и изведените в хода на научното изследване изводи.

Стилът е научен, четивен и използваната терминология е коректна. Разсъжденията на авторката са логични и подкрепени с цитираната от нея литература и съдебна практика.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертационният труд представлява актуално изследване на значими за теорията и за практиката въпроси и се отличава с множество научни и

научноприложни приноси. Трудът попълва празноти в правната ни наука в областта на уредбата на отношенията, свързани със специална закрила на труда на непълнолетните. Макар отделни аспекти на посочената проблематика да са били вече предмет на отделни публикации, у нас липсва теоретично изследване, което да даде цялостен отговор на въпросите относно правната същност на специална закрила на труда на непълнолетните. Историческият и сравнително-правният анализ допринасят за обогатяването на съществуващите знания и ще подпомогнат бъдещите изследвания в областта на трудовото право и общественото осигуряване.

Приносен характер имат, както констатираните слабости, празнини и несъвършенства в действащото трудово законодателство относно специалната закрила на труда на непълнолетните, така и предложението *de lege ferenda* за законодателни поправки с цел преодоляване на констатираните проблеми и пропуски, усъвършенстване на правната уредба и повишаване ефективността на специалната закрила на труда на непълнолетните.

Ценни за теорията и за правоприлагането са очертаните тенденции в развитието на правния институт на специалната закрила на труда на непълнолетните. Авторът е отделил внимание на специалната закрила на труда на непълнолетните преди и при възникване на трудовото правоотношение, като последователно са представени нейните отделни елементи.

Интересен е изводът за необходимостта от законодателна поправка на разпоредбата на чл. 304 КТ.

Като принос на труда следва да се посочи още задълбоченият и цялостен анализ на съдържанието на специалната закрила на непълнолетните по време на трудовото правоотношение.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантката е представила четири публикации, които са пряко свързани с темата на труда. Те са актуални и с практическа насоченост – засягат проблемите, свързани с правната рамка на специалната закрила на труда на непълнолетните. Две от тях представляват доклади, изнесени на научни конференции в страната и отпечатани в сборниците с доклади, а останалите две са статии, публикувани в авторитетни правни списания у нас.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът включва представяне на предмета, на целите и задачите на изследването, на съдържанието на труда и на основните научни и научно-приложни приноси. Включен е списък с публикациите по темата на дисертацията. Авторефератът отговаря на установените изисквания. Научните и научно-приложните приноси на труда са отразени коректно от дисертантката.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Качествата и достойнствата на представения дисертационен труд ми дават основание да препоръчам на автора да издаде дисертацията. Това ще бъде от полза както за изследователите на материята на трудовото право и общественото осигуряване, така и за практикуващите юристи.

8. Заключение

Дисертационният труд на тема „Специална закрила на труда на непълнолетните“ с автор Илияна Събинова Георгиева представлява оригинално научно изследване, което притежава множество достойнства и има редица научни и научно-приложни приноси. Трудът отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и следва да получи положителна оценка.

С оглед изложеното предлагам на научното жури да вземе решение за присъждане на Илияна Събинова Георгиева на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност “Трудово право и общественно осигуряване”.

12.12.2024 г.

Гр. София

Подпис:

Забележка: Препоръчителен обем за становище относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 3 стандартни страници.

STANDPOINT

By: Associate Prof. Assoc. Prof. Dr. **Neli Georgieva Radeva**

Department of Public Law at the Faculty of Law of the University of National and World Economy, Sofia

Scientific specialty: 3.6 Law / History of the State and Law

Re: Dissertation for the award of the educational and scientific degree **Doctor** in the scientific specialty Labor Law and Social Security at the University of National and World Economy.

Author of the dissertation: *Iliyana Sabinova Georgieva*

Topic of the dissertation: *SPECIAL PROTECTION OF MINORS' LABOR*

Reason for presenting the review: Participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 3351/15.11. 2024 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the PhD candidate

Iliyana Sabinova Georgieva has completed PhD program at the Department/Faculty of Private Law at the Faculty of Law of the UNWE in the scientific specialty Labor Law and Social Security. She has fulfilled her obligations under the individual plan and was discharged with the right to defend a dissertation. The work was discussed at the department council and directed for public defense before a scientific jury, approved by order of the Deputy Rector for Research and Development of the UNWE No. 3351/15.11.2024. The training was carried out in a regular form during the period 2022 -2024.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation work is dedicated to the study of the special protection of the labor of minors. It consists of a total of 167 pages. It consists of an introduction, four chapters, a conclusion, including used Bulgarian and foreign literature and a declaration of originality. 151 footnotes are made.

The PhD student has set herself many tasks, including analyzing what the special protection of the work of adolescents is expressed in, according to the operation of Bulgarian legislation. In this regard, the regulatory framework dedicated to the topic has been examined and commented on, and it has been studied and there is an opportunity for its improvement.

The introduction defines the subject, purpose and objectives of the study. The research methodology includes the historical, comparative-legal, legal-dogmatic, logical, inductive and deductive methods, as well as the methods of analysis and synthesis. Chapter one of the dissertation consists of four paragraphs. An overview of the historical development of the legal institute under consideration, the international legal framework, the relevant legal framework at the European Union level and the current domestic legal framework of the special protection of the work of minors is provided.

The second chapter "Protection of minors before and upon the emergence of the employment relationship". The dissertation examines the establishment of a minimum age for accepting employment - the 16-year-old general minimum age under Art. 301, para. 1 of the Labor Code and the exceptions thereto. The prohibition of minors from performing certain works is traced. It is clarified which work is heavy, harmful and dangerous. The emphasis is also on the special procedure for accepting employment. The employment contract with a minor is also analyzed, including its conclusion, content (legal and contractual), type and invalidity.

Chapter three is about the protection of minors during the employment relationship. The manifestation of protection in several aspects is analyzed: in the field of working hours, leave, ensuring healthy and safe working conditions and additional personal care that the employer should provide for them. The prohibition on overtime work for workers under the age of 18 under an employment relationship with individuals is analyzed in detail. The need to provide protection to the minor worker or employee upon termination of the employment relationship is also argued.

In the fourth chapter "Liability for violation of labor legislation concerning minors", the PhD student focuses on clarifying the two types of legal liability for violation of labor legislation concerning minors - administrative criminal liability under the Labor Code and criminal liability for committing a crime under Art. 192a of the Criminal Code, which is expressed in the criminal acceptance of work by a person under the age of 18. The relevant sanctioning legal provisions are analyzed and their actual application in administrative and judicial practice in our country is studied.

3. Assessment of the obtained scientific and applied scientific results

As a whole, the PhD student has fulfilled the added goals and tasks, with which you demonstrate your abilities for independent scientific research.

The research is in-depth and contributes both to the theory of labor law and social security, and to the development of judicial practice and legislation. The thesis put forward by the author is well formulated and argued, and a wide range of scientific methods have been used for this purpose. The proposals *de lege ferenda* are made on the basis of the theses adopted by the author and the conclusions drawn in the course of the scientific research.

The style is scholarly, readable, and the terminology used is correct. The author's reasoning is logical and supported by the literature and case law she cites.

4. Assessment of scientific and applied scientific contributions

The dissertation work represents a current study of issues significant for theory and practice and is distinguished by numerous scientific and applied scientific contributions. The work fills gaps in our legal science in the field of regulation of relations related to special protection of the labor of minors. Although individual aspects of the mentioned issues are already the subject of separate publications, we lack a theoretical study that would provide a comprehensive answer to the questions regarding the legal essence of the special protection of the labor of minors. The historical and comparative legal analysis are considered to enrich the existing knowledge and will help to be research in the field of labor law and social security.

The importance of the identified weaknesses, gaps and imperfections in the current labor legislation regarding the special protection of the work of minors is important, as well as the proposal *de lege ferenda* for legislative amendments in order to overcome the identified problems and gaps, improve the legal framework and increase the effectiveness of the special protection of the work of minors.

Important for the theory and law enforcement of the outlined trends in the development of the legal institute of special labor protection for minors. The author has paid attention to the special labor protection of minors before and upon the creation of the employment relationship, consistently presenting its individual elements.

The conclusion about the need for a legislative amendment to the provision under Art. 304 of the Labor Code is interesting.

As a contribution of the work, it should also be noted that it is exhaustive and comprehensively analyzes the content of the special protection of minors during the employment relationship.

5. Assessment of the publications on the dissertation

The PhD student has presented four publications that are directly related to the topic of labor. They are current and have a practical focus - they concern the problems related to the legal framework of the special protection of the labor of minors. Two of them are reports presented at scientific conferences in the country and printed in the collections of reports, and the remaining two are articles published in authoritative legal journals in our country.

6. Assessment of the dissertation abstract

The abstract includes a presentation of the subject, the goals and objectives of the research, the content of the work and the main scientific and applied scientific contributions. A list of publications on the topic of the dissertation is included. The abstract meets the established requirements. The scientific and applied scientific contributions of the work are correctly reflected by the dissertation candidate.

7. Critical notes, recommendations and questions

The qualities and merits of the presented dissertation give me reason to recommend that the author publish the dissertation. This will be beneficial both for researchers in the field of labor law and social security, and for legal practitioners.

8. Conclusion

The dissertation on the topic "Special Protection of the Labor of Minors" with the author Iliyana Sabinova Georgieva is an original scientific study that has many merits and has a number of scientific and scientific-applied contributions. The work meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and should receive a positive.

In view of the presentation, I propose to the scientific jury to make a decision to award Iliyana Sabinova Georgieva the educational and scientific degree "doctor" in professional field 3.6. Law, scientific specialty "Labor Law and Social Security".

12.12.2024

Sofia

Signature: